

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO KATOLÍCKA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Som na svete z lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať svoje odlišnosti od spolužiakov, ✓ vyjadriť slovne poďakovanie a odprosenie, ✓ formulovať spontánnu modlitbu poďakovania, ✓ vymenovať z konkrétneho príbehu postavy, ktoré konajú dobro, ✓ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba a iných, 	<p>meno a jedinečnosť čo dokážem patrím do rodiny svet, v ktorom žijem</p>

Rodina – ohnisko lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať tri pozitíva v rodine, ✓ z reprodukovat' modlitbu Otče náš, ✓ napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre členov rodiny, 	<p>komunikácia v rodine modlitba v rodine modlitba Otče náš</p>

Dar lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať dobrotu sv. Mikuláša, ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša, ✓ z reprodukovať modlitbu Zdravas Mária, ✓ nakresliť dva symboly Vianoc, ✓ reprodukovať s pomocou učiteľa prvé roky života Ježiša, 	<p>sv. Mikuláš</p> <p>zvestovanie, návšteva Alžbety</p> <p>zmysel a hodnota daru</p> <p>narodenie Ježiša Krista</p>

Moc života a lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry, ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom dôvod slávenia veľkonočných sviatkov, ✓ znázorniť s pomocou učiteľa a obrazov veľkonočný symbol, ✓ vysvetliť jednoducho zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania, 	<p>život a smrť</p> <p>vzkriesenie Jairovej dcéry</p> <p>Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Krista</p> <p>nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania</p>

Spoločenstvo lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať pomocou učiteľa udalosti zoslania Ducha Svätého, ✓ zreprodukovať modlitbu Sláva Otcu, ✓ vyjadriť slovne pocity pri konaní dobra, ✓ vymenovať niekoľko dobrých skutkov, ktoré mu preukázali spolužiaci, ✓ napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre spolužiaka. 	<p>zoslanie Ducha Svätého</p> <p>Cirkev – Božia rodina</p> <p>sv. Juraj – odvaha, pomoc, dobro a zlo</p>

Boh mi dôveruje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov, ✓ rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy –stvoriť a vytvoriť, ✓ reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, ✓ vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka za prírodu, ✓ rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla, 	<p>stvorenie</p> <p>človek ako Boží obraz</p> <p>obraz rajskej záhrady</p> <p>Boh nám zveril zem a my ju chránime</p>

Dôverujem Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči človeku, ✓ reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi, ✓ vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť, ✓ formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami, ✓ zdôvodniť potrebu odpočinku, ✓ opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu, 	<p>Abrahám</p> <p>Boh a jeho meno</p> <p>modlitba</p> <p>nedeľa</p>

Dôvera v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť potrebu dôvery v rodine, ✓ prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, ✓ charakterizovať jednoduchým spôsobom krst, ✓ nakresliť jednotlivé krstné symboly, ✓ formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov, 	<p>advent</p> <p>rodina ako spoločenstvo – úlohy a roly v rodine</p> <p>Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery</p> <p>Cirkev - Božie rodina</p> <p>pozvanie do Božej rodiny</p>

Dôverujeme si navzájom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania, ✓ prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi, ✓ uviesť príklady osobného a spoločného majetku, ✓ zdôvodniť potrebu pomoci núdznym, 	<p>schopnosť hovoriť ako Boží dar – výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu</p> <p>čisté srdce – vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka</p> <p>boháč a Lazár</p> <p>osobný majetok,</p> <p>bohatstvo</p>

Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov, ✓ opísať situáciu prijatia Desatora, ✓ priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam čnosti, 	<p>uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj</p> <p>Desatoro ako pravidlá pre život</p>

Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať biblický príbeh o márnotrattnom synovi, ✓ vysvetliť dôležitosť ľútosť nad vykonaným zlom, ✓ opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov, ✓ navrhnúť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie. 	<p>milosrdný otec / márnotrattný syn</p> <p>umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom</p> <p>sviatosť zmierenia</p>

Veriť Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, ✓ vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, ✓ vymenovať krstné sľuby, ✓ vysvetliť krstné symboly, ✓ reprodukovať Apoštolské vyznanie viery, 	<p>viera v Boha biblické obrazy Boha podobenstvo o horčičnom semienku krst</p>

Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, ✓ vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, ✓ identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie, 	<p>Ježišove uzdravenia rozvoj mravného cítenia</p>

Ježiš nám odpúšťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať možné reakcie človeka na vinu, ✓ vysvetliť dôležitosť uznania si viny, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, ✓ opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, ✓ opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, ✓ ovládať priebeh sviatosti zmierenia, 	<p>vina, hriech</p> <p>Ježiš v dome hriešnika (Zachej)</p> <p>na ceste zmierenia - márnratný syn, ľútosť</p> <p>sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia</p>

Ježiš nás oslobodzuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, ✓ opísať na základe podobenstva o márnratnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, ✓ rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, ✓ reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, ✓ porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, ✓ vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríži a jeho vzkriesenia, 	<p>Veľká noc (Pascha)</p> <p>Desatoro – pravidlá pre život v slobode</p> <p>hriech a jeho dôsledky</p> <p>Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie</p>

Ježiš nás pozýva na hostinu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať základné časti sv. omše, ✓ odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, ✓ objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, ✓ zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, ✓ vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi. 	<p>nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov)</p> <p>Posledná večera (Eucharistia)</p> <p>svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba)</p> <p>Cirkev ako prostredníčka Božích tajomstiev</p>

Cesta nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, ✓ vysvetliť hodnotu priateľstva, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, ✓ opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša, 	<p>cesta k sebe – som jedinečný</p> <p>cesta k druhým – budovanie vzťahov</p> <p>cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa)</p> <p>cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti</p>

Biblia – slovo o nádeji

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, ✓ identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, ✓ reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, ✓ interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorockiev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, ✓ interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, ✓ vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, ✓ u v i e s ť tri Ježišove zázraky, 	<p>Biblia – Kniha kníh</p> <p>zasľúbená zem</p> <p>odkrývanie nádeje v živote biblických postáv</p> <p>očakávanie Mesiáša</p> <p>príchod Mesiáša</p> <p>Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve)</p> <p>Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)</p>

Nádej presahujúca smrť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcít, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, ✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcít, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, 	<p>skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje</p> <p>Bože, kde si? (Jób)</p> <p>smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)</p> <p>Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie</p> <p>sviatosť pomazania chorých</p> <p>skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje</p> <p>Bože, kde si? (Jób)</p> <p>smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)</p> <p>Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie</p> <p>sviatosť pomazania chorých</p>

Svedectvo nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, ✓ vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, ✓ porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, ✓ vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, ✓ pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje, 	<p>rôzne veže</p> <p>rôznorodosť vierovyznaní</p> <p>kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne)</p> <p>kresťania – nádej pre svet</p>

Prameň nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, ✓ vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, ✓ zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, ✓ sformulovať osobnú modlitbu. 	<p>modlitba – život v Božej prítomnosti</p> <p>Boh – stred kresťanského spoločenstva</p>